

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Viridarivm Sanctorvm

Ex Menæis Græcorum lectum, translatu[m] et Annotationib. similibusq[ue]
passim, historijs Latinis, Græcis; editis, ineditis illustratum

Rader, Matthäus

Avgvstae Vindelicoꝝ, 1607

Historia De Miracalo Qvodam Carthagine In Africa Facto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43013

verò lanceis transuerberari, matrì denique caput à ceruicibus amputari. Ita pariter omnes laureâ martyrii sunt insigniti. Sanctus autem Theodorus clavis cruci affixus, toto triduo suspensus vixit, tandemque ex cruce ad Dominum profectus est; cuius sacra lipsana vnguentis delibuta, & linteis involuta honesto in loco sunt condita.

ANNO TATIO.

Eod. die celebratur Theodorus Trachinas. Hic verò noster Theodorus 20. Sept. in Menologio & martyrologio Romano. Multi sunt alij hoc nomine insignes Martyres de quibus Fasti Martyrum.

Celeberrimus est is quem Tironem vocant.

28. April.

*De milite
Carthagi-
nensi lucu-
lenta hi-
storia.*

HISTORIA
DE MIRACALO QVO-
DAM CARTHAGINE IN
AFRICA FACTO.

Heraclio Imperante, Niceta patricio Africæ præside, huiuscemodi res mirabilitatis plena accidit. Grassante peste in vrbe, legionarius quispiam erat Carthagine, qui cum coniuge in agrum suum suburbanum vitandæ contagionis causa secessit,
Sed

Sed malus dæmon illum ad flagitium impulsus eo deduxit, ut villici sui uxorem stupraret. Deinde bubone, seu inguinis morbo correptus perit, & post tres horas cœpit è tumulo clamare, miseremini mei; quem, recluso, sepulcro, viuum reperere, sed nec quicquam potuit fari. Thalassius Africæ pontifex hominem interim solabatur.

Post quadriduum sic tandem cœpit exordiri. Cum animus meus iam iam è corpore meo esset excessurus, vidi æthiopus quosdam formidabiles lectum meum cingere, dein spectavi florentes duos epheros ad me aduentantes, quorum aspectu mirificè delectabatur anima mea, qui iuuenes me susceptum ad cœlum ducere cœperunt. Sed Æthiopes in telonibus excubantes omnes noxas meas peruestigarunt, excusseruntq; alius mendacium, inuidiam alius, alius auaritiam: sed angeli pro his ex beneficiis meis satisfacere. Cumq; iam ad ipsas cœli fores appropinquarem, tota nobis acies impurorum spirituum, quæ pro telonio Veneris stabat, occurrit, quæ mihi paulò ante commissum obiebat adulterium, conuictumq; in vltimū terræ chaos deturbauit, vbi peccantium animi suppliciiis plectuntur, quæ nulla possunt oratione explicari. Ergo me plan-

plangente, rursus comparent illi gemini
adolescentes, quos ego flens precatus dixi:
Date locum clementiæ, ut possim noxias
meas expiare. Tum alter alteri: spondeo
pro illo, ut possit satisfacere? spondeo, in-
quit, alter. Tum eductum è caueâ ad con-
ditorium me deduxerunt. Sed cum vide-
rem corpus velut cæno & luto inquinatû,
recusavi illud intrare: & angeli: fieri non
potest, ut peccatum pœnitendo deleas ni-
si per corpus, cuius operâ scelus designasti.
ingressus ergo corpus animavi, clamareq;
cœpi. Hoc cum narrasset, quadraginta dies
sine vlllo alimento flens gemensq; tradu-
xit, & rursus obdormiuit.

ANNOTATIONES.

LEgi hanc historiam apud Glycam. hisce verbis
descriptam sub Heraclona. *Accidit ijs tempo-
ribus, ut quum pestilens morbus Carthagine grassa-
retur, ac multi homines morerentur: miles quidam
parum continens sumpta secum vxore sua, in subur-
bium se conferret. Ibi quum in amplexus mulieris
cuiusdem, qua agricola coniux erat, venisset: mox vi-
tam amisit. Altero autem die psalmos concinens,* al-
ta voce clamabat: Miserimini mei. Deinde surgens
narrabat, quo pacto ab angelis ad scortationis vsq; te-
lonium deportatus, quasq; res istic conspexisset. Hoc
modo quum sibi ac multis alijs indicatione sua pfuisset,
natura debitum persoluit.* Eandem ex M S. Græco

* Videtur
aliquid
deesse.

Hamar-

Hamartoli verbatim interpretabor & adscribam, nonnihil enim à Menæis differt. Carthagine ciuitate Africæ, miles quispiam luxu perditissimus degebat, qui peste per urbem grassante, scelerum penitudine ductus, de commissis flagitiis doluit vehementer, & deserta vrbe in agro suburbano priuatim cum vxore sua vixit. Vbi rursus impulsu dæmonis, cum agricolæ coniuge adulterium commisit, subitoque extinctus, in suburbano monasterio conditur. Postridie cum cœnobitæ ad tertiam psallerent, vox ab imo tumultu auditur: miseremini mei serui Dei, miseremini mei, qui conditorio mox aperto militem sedentem ac claudens reperit, extractumque vinculis liberarunt, rogaruntque quid id miraculi sit, & quæ miraculi causa? miles verò tantum precabatur, vt ad famulum Dei Thalassium Episcopum duceretur, ductusque est, vti rogauerat. Ad quem Episcopus. Expone mihi statum rerum tuarum, vt ego Deo laudes debitas persoluam. Miles ergo in hæc verba narrationem cum multis lacrymis cœpit. Ego, pater, vilis & infelix, cum vitam in peccatis meam finirem, vidi quosdam atros æthiopes me circumstantes, quorum solus aspectus omni supplicio grauior est, & intolerabilior, quos noxia anima mea cum spectaret, sanè perturbata seipsam in arctum contrahebat. Cinctus ergo his formidandis æthiopum monstris, aspicio geminos adolescentes candido vestium cultu ornatos, formæque florentissimos, qui animam meam mox ad cælum euolantes deduxêre. Sed in eo aëris tractu, reperere publicanorum stationes, & telonia, qui viam arctè obsidebant, animasque ad cælum tendentes remorabantur, in singulis teloniis que-

sitores

* Tertiam
horam Ca-
nonicam
dicat.

fitores certorum criminum versabantur: in hoc mendacii ratio exigebatur, in alio inuidiæ, in illo calumniæ, & ita deinceps in aliis singula certaque peccata à certis & singulis quæstitoribus quærebantur. Ab his ego comprehensus, vidi geminos illos iuvenes viæ duces, gestare, velut in crumenâ quadam, benefacta mea, & pia virtutis opera, ex qua illis quæstitoribus satisfaciebant, & bona pro malis reponebant, quæ libripendes illi & viæ celestis infessores, ad amussim pensitabant, ægréque tandem dimittebant. Cumque iam, exhaustis bonorum operû loculis, ad cœli portas aspiraremus, in telonium Veneris & adulterii incidimus, vbi à fuliginosis illis monstris mihi manus iniectæ, & omnes corporis voluptates & flagitia, quæ decennis puer vsque ad vltimam ætatem infelix designaueram, obiecta. Respondentibus pro me & defendentibus illis ephebis, quod quæ in ciuitate peccassem, per pœnitentiæ lacrymas deleissem. Rursum obiecere formidabiles illi accusatores: Doluit quidem de commissis in vrbe, sed postea in suburbio, perpetrato adulterio, extinctus est. Quod vbi cœlites illi ductores mei audiuerunt, nec haberent quod defenderet, à me destituto, & ab omnibus operibus nudo recesserunt. Tum verò illa Cocytii portenta arreptum & cæsum, rursus in terram detraxerunt. Vbi sententia in me lata descenderunt per arcta quædam & tenebricosa, maleque olentia, & horrida loca, versus occidentem sita, & subterranea inferorum ergastula, vbi sunt animæ eorum, qui deliquerunt conclusæ, in terrâ tenebrôsâ & caliginosâ, in terra æternarum tenebrarum, vbi lux nulla, nec vita mortalium speranda vlla, vti scriptum est. Sed dolor & afflictio absq; consolatione

Job. 10.

rione perennis gemitusque lamentabiles : Etenim
 singuli in memoriam regrediuntur ibi, quæ hic
 peccauerunt, & meditantur, quomodo causam ve-
 lint apud incorruptum iudicem defendere, quoq;
 pacto æterna supplicia toleraturi sint, prægustant-
 que quodammodo iam pœnas, cōscientia prodente,
 subeundas, dum cogitant se à Deo sanctorumque
 gloria sempiterna separatim iri, & cum diabolis
 & dæmonibus damnationem subituros, absq; vlla
 cessatione, sine vlla remissione doloris, assiduè lu-
 gent & lamentantur. Cum his ego vinctus, & con-
 clusus eiulabam : interim video rursus illos duos
 ephebos ad me reuisentes, quos ego obnixè preca-
 tus, eximerent me ex illo horrifico & tetro carcere
 & angustiis, acturum me pœnitentiam : sed illi : fru-
 stra es, inquit, nemo vsq; ad decretorium illum
 iudicii diem hinc exit. Sed ego cum obtestari eos
 non cessarem, & ignorantiam excusarem, & pro-
 mitterem, si mei misererentur, atque in vitam re-
 ducerent, fore vt exemplo vitæ, veraque pœniten-
 tia, maximam adferrem mortalibus vtilitatem.
 Exorati ergo reducunt me ad corpus : tum vidi ger-
 manam animæ naturam veluti gemmam nobilissi-
 mam splendore radiantem, corpus verò horridum,
 & tabo fædum. quare cum tergiuersarer, & propter
 horrorem ingredi recusarem ; illi, nisi, inquit,
 intraueris corpus, reducemus te ad locum suppli-
 ciorum. Redi ergo in vitam, & tibi & aliis, (sic
 enim placet numini) salutem parias sempiternam.
 Tunc per os vidi me corpus intrare, & corpore re-
 diuuo cœpi clamare, miseremini mei. Ex qua re
 omnes magna salutis cepere emolumenta, cumq;
 omnes præ formidine trepidarent ob rei gestæ nar-
 rationem, omnes in lacrymas & lamenta effusi, su-
 N as quis-

as quisq; noxas deplorabat. Rediuiuum verò iam cum viderent exhaustum & fessum, lacrymisq; penitus colliquefcentem rogarunt, vt aliquid cibi gustaret. Sed ille omni profus alimento reiecto, omnib⁹ humanis curis abiectis, templa obiuit, palamq; in terram & pavementum prostratus quanta potuit voce lacrymabundus clamitabat, vae, vae peccantibus & non pœnitentibus, quale & quam seuerum iudicium subibunt, & quam formidanda supplicia tolerabunt. Hunc in modum, cum dies quadraginta ieiuniis & peruigiliis transegisset, multosque verbo & exemplo ad peccatorum detestationem & pœnitentiam adduxisset, rursus obdormiuit in Domino, cum se moriturum, duodecim dies antequam obiret, præsensisset. Hæc quasi per paraphrasin ex MS. vides enarrata.

Quæ de ergastulis subterraneis, & animabus illic ad extremum iudicii diem seruandis dicuntur, non sunt, vt à Græcis accipiuntur, intelligēda, qui neq; iustorū animas in cœlū admitti, nec impiorū ad inferos detrudi, ante vltimum Iudicium extremamq; Christi sententiam putabant. Quos copiosè refutat Alphonsus à Castro lib. 3. contra hæreses, hæres. 6. in voce Beatitudo, qui simul ostendit, quando ab Ecclesiâ & consiliis ea res sit definita. Quamquam & nos fatemur fieri posse, vt nonnulli ad vltimum diem à cœlo excludantur, qui vel ignibus torqueantur, vel in nullâ sensus pœnâ versentur, sed in amœnis quasi pratis quiescant, pœnam tamen damni sentiant, eaque de causâ etiam ille locus pro purgatorio accipitur. Aliter sentiebant Armeni, Græci, & nonnulli Latini, atque hodie etiam plerique hæretici sentiunt, qui omnes omnino à cœlo & beatitudine fruenda excludi vsq; ad
extre-

extremum diem existimant. De quibus præter alios, & Alphonsus quem modo nominavi, & Cardinalis Bellarminus de purgatorio disputant.

Sed illud religionem mouere, & scrupulum in-
 iicere multis possit, quod & in Menæis & in MS.
 codice dicatur post adulterium mox obiisse, nec fi-
 at mentio vel doloris vllius, aut pœnitentiæ. Dein-
 de quod Angeli eam causam defendere non potue-
 rint. Quod detrusus ad eos dicatur, qui se à Deo
 Diuorumque gloria separandos in omnem æterni-
 tatem lugeant, ita vt inter damnatos referendus
 hic noster miles fuisse videatur. *Ex inferno* autem
 quod omnes norunt, *nulla est redemptio*. Primum
 respondemus, in Menæis narrari militem inguinis
 morbo periisse, qui tam subitus non fuit, vt de
 peccato non potuerit ingemiscere; patitur ergo il-
 lud, *subito*, moram aliquam. Et quamquam do-
 loris nulla fiat mentio, tamē id factum esse, homi-
 nemque indoluiffe vltimis illis mortis angustiis de-
 prehensum, propè certū est, cum spem salutis non
 posuerit. Quod alioqui cœlites & angeli ductores
 nihil cum damnato habituri fuerint negotii. Et
 per se conscientia subito post designatum scelus so-
 let percellere, & dolere; vbi peccator nondum occal-
 luit; & hic miles, non nisi semel post actam pœni-
 tentiam peccarat. Probabile est igitur, imo cer-
 tum, illum non sine animi dolore, ob adulterium
 commissum, obiisse, sed pœnis piacularibus adhuc
 obnoxium decessisse.

Quod Angeli causam defendere non potuerint,
 ad pœnam non culpam, quæ remissa credi potest,
 pertinere videtur. Pœna enim luenda erat in pur-
 gantibus flammis, nec militi ad cœlum aspirare
 prius quam purgaret labem, fas erat. Nam si cul-

pa capitalis illi indulta non fuisset, vltimâ Dei sententia definitè pronunciatâ, angeli ad eum reducendum reuersuri non erant.

3. Quod demum ad damnandorum locum detrusus dicatur, ex Græcorum quidem sententia facile habet responſionem, cum illi neminem ante ſummum diem, & iudicium vltimum ad inferos detrudi dicant, ſed animas in ergaſtulis cœcis expectare Chriſti aduentum putent. Si ergo apud inferos nondum fuit, potuit ex illorum ſententia anima, quamuis extra ordinem communem, facile ad corpus & ad vitam reuocari. Sed in Latina, Romana, & noſtra Eccleſia, res maiorè habet difficultatem, cum nos profiteamur palam, & innocentes, nullaquæ labe peccati notatos, recta poſt mortem cœlum pererei & nocentes, hoc eſt in peccato mortali defunctos, rectâ ad inferos detrudi: ex inferno porro nullam eſſe redemptionem. Demus ergo obiſſe, peccato capitali obnoxium; demus illum ſubitâ oppreſſum morte, de ſcelere non indoluſſe; demus etiam ad inferorum loca deductum; demus illum nil niſi, vt eſt in vitâ, ignorantiam, quæ tamen grauiffima craſſiffimaquæ fuit, excuſaſſe: potuitne fieri, vt cuiſcemodi anima in vitam reuocaretur, & de peccato commiſſo per pœnitentiam ſatiſfaceret? Hæc ſumma quæſtionis eſt: hoc controuerſum, an per nutum ac diſpenſationem diuinam, animæ vel è cœlo beatæ, vel ex vltimis inferorum ſedibus damnatæ, potuerint in vitam reuocari; aut aliquando fuerint reuocatæ, corporaquæ ſua ruruſum induerint, & reſuſciterint?

Tractant hanc quæſtionem præter alios, Abulentiſ lib. 4. Reg. cap. 4. q. 56. Gregorius Valerianus Tom. 4. diſt. xi. q. 1. p. 2. Docent hi & aſſerunt poſſe animas

*Hac tamẽ
iam dam-
nata eſt
ſententia.*

*Status
quæſtio-
nis.*

animas reuocari in vitam è cœlo, inferno, purgatorio, limbo, per diuinam voluntatem siue dispensationem. ac de limbo & purgatorio, non est grauis disputatio. De cœlo & inferis ita eruditè & acutè noster differit Gregorius. *Controuersum autem est, an per diuinam dispensationem fuerint ex cœlo quoque & inferno reuocata aliquando anima, per resurrectionem etiam corporum, ita quidem ut destiterint perfrui visione beatifica, qua saltem ad tempus in cœlo afficerentur, vel puniri infernali pœna, qua ad tempus saltem punirentur prius in inferno. Dico autè, qua ad tempus saltem, &c. nam antea diximus, non posse fieri, ut qui prius vera, atque adeò perpetua & sempiterna beatitudine seu pœna affecti fuerint, desinant postea affici, cū id implicet contradictionem.*

Dein positâ Soti sententiâ, & aliorum qui nullum vnquam neque ex cœlo, neque ex inferis in vitam reuocatū existimant; in hæc verba decernit. *Sed tamen contraria sententia (reuocari nempe animas ex cœlo & inferis in vitam) propter alias quasdam historias fide dignissimas, tenenda est. Nam ipse S. Gregorius lib. i. Dialogorum c. 9, refert, fuisse suscitatum à S. Fortunato Episcopo, virū quemdam sanctum, Marcellum nomine, qui ut ex narratione Gregorii apparet, fuerat in cœlo. Scribit enim Marcellum illum iam suscitatum dixisse ad S. Fortunatum: O quid fecisti? O quid fecisti? cui Episcopus respondit, dicens: Quid feci? At ille: Duo hesternò die venerunt, qui me eiicientes ex corpore in bonum locum duxerunt; hodie autem vnus missus est, qui dixit: Reducite eum: quia Fortunatus Episcopus in domum eius venit. Quibus verbis expletis mox ex infirmitate conualuit, & in hac vita diutius mansit. Et addit Gregorius: Nec tamè*

credendum est, quia locum, quem acceperat perdidit: quia dubium non est, quod intercessoris sui precibus, potuit post mortem melius viuere, qui & ante mortem studuit omnipotenti Deo placere.

Prorsus Item c. Ultimo eiusdem libri narrat Gregorius, quenhuc gemi- dam à S. Seuero Presbytero fuisse suscitatum, qui iam na recita- à Valdè tetrishominibus, Et inquit, & ignem spirantur à Tur- tibus, id est, à demonibus ducebatur. Sic etiam filius sellino in Praefecti, qui S. Agnetē violare tentarat, illiusq; orationibus fuit suscitatus (Et S. Maximus narrat ser. 2. riy, de exci- de S. Agnete) procul dubio fuerat in inferno. Quata abin- historia reperitur etiam apud Amprosum serm. 90. feris puel- Hæc Gregorius de Valentia; vbi simul infra res- la. lib. 4. spondet ad alia sentientium argumenta. In eadem c. 3. cum Gregorio opinione est Tostatus, qui, loco supra adducto, susè de hac re disputat, cum agit de pueri anima ab Helisæo excitati, negatque cuiquã ab inferis, nisi in vitam redeat, ad purgatoriam flammaram sedem, vel cælum esse aditum.

Porro è cælo & inferis in vitam rediisse non paucos, sanctorum historiæ passim docent. Eugippius ante annos M C. & amplius in vita S. Seuerini refert presbyterum Siluinum excitatum à S. Seuerino, & interrogatum an velleret redire in vitam mortalem; è tumulto respondit Siluinus, Per dominum te coniuro, ne diutius hic tenear, & frauder quiete perpetua, in qua me iam esse cernebam, statimque reddita Oratione, quieuit exanimis. Constat præterea cum ab Apostolis, tum aliis SS. multos in vitam reuocatos, qui Christum, siue Deum antea non coluerant, postea vero ad fidem eruditos, & aqua salutari tinctos. Vnicum hic ex Vincentio memorabile sane, testimonii causa apponam. Sancto, inquit, Maclouio Episcopo Britan-

Vincenti^o
lib. 21. c. 97

no, in *insule Fortunata* gigantis corpus sepultum, immensum ediderunt, eo enim serendi *Euangelii* causa profectus *Maclouius*, refoffo quodam sepulchro, comperit corpus occupans amplissimum spactum, illi ac comitibus admirandum: Sanctus igitur iussit cadauer resurgere in vitam: paruit ille, multa de rebus, arcanisq; alterius seculi diuinis *Maclouium* edocuit, ac suscepto baptisate etiam diu superuixit. Hæc *Vincentius*. Refert eandem copiosius in *vita Maclouii* *Sigebertus*; & quia res tanti momēti, fidei firmandæ causa, illius verba recitabo. Magnis maiora miracula succedunt, & nouitate sui, deuotionem fidelium ad laudanda *Dei* magnalia uehementius accendunt. Cum tantopere pro quarenda illa laudabilis fama in *insula* laborarent, factum est, ut ad aliam *insulam*, dissonente *Deo*, applicarent: & potiti optata arena, dum pro reuelando tadio navigationis perlustrarēt singula, offendunt tumulum sepulti hominis, quem fuisse gigantea molis & proceritatis, prodebat inspecta qualitas corporea magnitudinis. Motus ergo *uir pius* miseratione humane compassionis, & insuper animatus vigore supernæ inspirationis, cum fidei magnanimitate, & lacrymosa contritione cordis, nomen & virtutē inuocat *Sanctæ Trinitatis*, & aperto loculo tumuli, suscitauit eum à mortuis. Qui postquam est redditus pleno vite officio, compellat eum sacerdos pio alloquio, sciscitans eum quis esset, vnde illuc venisset, vbi modò fuisset, si aliquando *Christo* credidisset? Respondit ille, se à parentibus suis occisum, ibi tumuli accepisse locū. Porro se infernalibus claustris deputatum, dirum, & interminabilem tulisse cruciatum. Et reddidit homo *Dei*: vobis ergò, quos incredulitas deputauit penalis inferni ergastulo, est aliqua fidei confessio, est aliqua sanctæ & indiuiduæ *Trinitatis* cognitio? Et ille: Pla-

Sigebertus
cap. 4.

nā, inquit, nobis Sanctæ Trinitatis cognitio est, sed modo eam nosse aut confiteri, nihil nobis prodest: imò quia in vita eam nosse nolimus, mortaliter obest. Ideo precor, ut saltem modo merear renasci baptismo salutari, et qui hætenus damnatus fui morte æternali, iam nunc possim erui ab interitu infernali. Sanctus Dei, his auditis, ingreditur viam Apostolica prædicationis, & eum initiatum, & catechizatam catholicæ fidei rudimentis, consecrauit & regenerauit baptismi sacramentis, & muniuit Viatico Domini corporis & sanguinis. Superuixit autem quindecim diebus, & à morte animæ erutus, morti corporali est redditus, & in eodem tumultu repositus, in generali omnium regeneratione resurrecturus cum Christo feliciter. Hæc Sigebertus. Cum ergo dicitur ex inferis nullam esse liberationem, de iis est accipiendum, qui in omnem æternitatem, definitam Dei sententiã, inferorum seu gehennæ flammis addicti sunt; non de illis, qui ad certum tempus; quod ordinaria lege non fit, sed extraordinaria, quam rarissimè. Eademque ratione, nullus qui cœlestibus gaudiis est transcriptus, secundum ordinarium Dei decretum ijs priuabitur: extraordinario autem Dei consilio, ad breue tempus ad cœlitum sedes & gaudia admittus, poterit in vitam redire: sed hoc discrimine, quod beatus spe recuperandæ salutis nunquam frustrabitur; damnatus vero si uolet, per pœnitentiam æternas inferorum sedes poterit euadere: hoc enim nec iustitiæ diuinæ, nec misericordiæ, vel in conseruando præmio illius beati, vel in liberando ex inferis damnato repugnabit, nec sacris literis (quæ pœnas impiorum aiunt fore æternas, ordinaria nempe lege, & post iudicium extremum) aduersabitur. Sed de his satis.

Placet

Placet huic historiae D. Cyrilli Orationem de anima excessu subiicere, in quam dum alia quærem, incidi, opportunam prorsus & ad hanc narrationem confirmandam, & egregie illustrandam; nec pœnitebit, opinor, eam legisse, quæ prodesse plurimum, obesse nunquam poterit. Ita ergo Magnus Cyrillus ex Castalionis interpretatione.

Metuo mortem, quoniam acerba mihi est. Metuo gehennam, quoniam aeterna est. Metuo tartarum, quoniam nihil habet * caloris. Metuo tenebras, quoniam nihil habent lucis. Metuo vermem veneniferum, quoniam aternus est. Metuo genios iudicio præficiendos, quoniam sunt immisericordes. Metuo cum cogito illius diei terribile, & muneribus inexpugnabile consilium, tribunal horribile, iudicem incorruptum. Metuo flumen ignis ante tribunal illud fluens, vehementissimaq; flamma torrens, & acutos enses. Metuo severissimas pœnas. Metuo supplicium finem non habens. Metuo tetram illam caliginem. Metuo profundas tenebras. Metuo infra-acta vincula, stridorem dentium, fletum inconsolabile. Metuo inevitabiles probatio-

N 5

nes

Extat hac
Gracè quo-
que in Ho-
rologio gra-
corum.

Tartarum
appellabāt
frigus &
Crystallū:
lege sequē-
tē historiā
de Patricio
Episcopo
Prusa.

* Mendosè
aliq; coloris
Gracè: ὄρε
& πετρεα
θίγγου.

*nes. Nihil enim accusationibus eget iudex
 ille, neque testibus, neque demonstrationibus
 neque probationibus. Sed quacūque fecimus.
 diximus, decreuimus, ea in medium adfert
 ob oculos nocētium. Tum nullus est qui ad-
 sit & pœnis eripiat; non pater, non mater,
 non filius, non filia, non alius quisquam
 cognatorum, non vicinus, non amicus, non
 defensor, non pecuniarum largitio, non di-
 uitiarum abundantia, non potentiae fastus:
 quin hæc omnia cineris ritu in puluerem
 abeunt, solusq; reus ex suis factis absoluen-
 tem aut condemnantem sustinet sententiã.
 Heu mihi, heu mihi, quæ conscientia redar-
 guit, & scripta clamantia docent, ô anime,
 cui tot nefaria fœdaq; patrata sunt facino-
 ra. Heu mihi, qui corporis templum cor-
 rupi, & tuo spiritui dolorem feci. O Deus,
 æqua sunt opera tua, & iustum iudicium,
 & recta via, & obscurissima consilia, pro-
 pter breuem peccati fruitionem in aternũ
 torqueor. Propter corporis voluptatem igni
 trador. Iustum est Dei iudicium: vocabar,
 & non obtemperabam: docebar, & nõ at-
 tende-*

tendebam: admonebar, & deridebam: legens & agnoscens, neque non credens, sed in negligentia, ignavia, socordia, varijs occupationibus, turbis & procellis petulanter, & lasciuia exultans, & voluptatibus atque lætitiæ indulgens consumsi meos annos, menses, & dies in res breues caducas, & terrenas, laborem, studium atque operam impendens: neque in animum reuocans, aut considerans, quantus animorū metus, terror, certamen, æstus sit sustinendus, cum à corpore separatur. Præsto sunt enim nobis exercitus, & potestates cælestes, & contrariarum potestatum, tenebrarum principes, improbitatis præpotentes, mancipes publicani, rationum exactores, & actionum censors aërei, & cum eis ille homicida Diabolus, in malitia potens, cuius lingua acutior est nouacula, de quo sic ait vates: tela potentis acuta, cum carbonibus perniciosus, qui insidiatur vt leo in antro suo, draco magnus defector, orcus qui fauces aperit, qui tenebrarum potestati præsidet, qui mortis habet imperium, & quodāmodo

modo iudicium, retinens animū, obijciens,
 & sententia sua condemnans omnia qua
 re, qua verbis, qua scienter, qua impru-
 denter, commisi, deliqui, peccaui: quaque
 deinceps à pueris vsque ad diem exitus feci,
 ea omnia perscrutans. Quanto metu &
 terrore putas animū conflictari in illa die,
 cum videt terribiles, truces, immites, im-
 misericordes, & saeuos daemones, tanquam
 atros quosdam Aethiopas praesentes adef-
 se, quorum vel sola facies quouis cruciatu
 molestior est, quos aspiciens animus tumul-
 tuatur, ad Dei genios confugiens. Tenetur
 igitur animus à sanctis genijs, per aërem
 sublimis praeteriens, inuenitq; quosdam
 quasi publicanos ascensum custodientes, &
 ascendentes animos prebidentes, prohibē-
 tesq;, nam quisque publicanorum propria
 habet peccata, qua illis obijciat: alius per-
 peram dicta, quaecunq; ore & lingua com-
 missa sunt mentiando, iurando, & periu-
 rando: cum superflua, nugatoria, & vana
 verba, tum belluationes, viniq; abusum,
 & luxum, & immodicos indecorosq; risus,
 leuia

leuia & inhonesta oscula, & impudica cantica. At sancti genij animum ducentes proferunt, & ipsi quaecunque ore linguaq; locuti sumus bona, supplicationes, gratiarum actiones, psalmos, carmina, laudes, diuinos cantus, scriptorumq; lectiones, & quaecunque per os & linguam bona Deo promissimus. Secundum telonium est oculorum visus, quaecunque in decoro aspectu, curiososq; & effrenato intuitu, & fallaci nutu committuntur. Tertium telonium est auditio- nis, & quaecunque per hunc sensum impuros spiritus accipiunt. Quartum est olfactus odoriferorum unguentorum, & suauium odorum, quae mimas & impudicas decent mulieres. Quintum est eorū, quae manu- um tactu peruersè & improbè facta sunt, & ceterae vitiorum tabernae, inuidiae, emu- lationis, inanis gloriae & superbiae, acerb- itatis, & irae: iracundiae & furoris: scorta- tionis & adulterij, & mollitiae, homicidij & veneficiij, ceterorum denique impiorū, & peruersorum factorum, quae in prae- sentia minutatim persequi non licet, & in a-
liud

liud tempus differantur. Breuiter eodem modo deinceps suos quisque animi morbus & peccatum publicanos habet, & tributiquæstores. Animus igitur qui hæc, & his maiora, pluraq; cernit, quanto putas in metu & terrore, ac trepidatione est, donec sententia feratur, & eius libertas veniat? Illa est hora doloris, periculi, gemitusq; plena, atque inconsolabilis, donec videat, quid futurum sit. Nam & diuinæ potestates & impurorum facies spirituum astat; quorū hi prauè, illi rectè facta proferunt, siue quid verbis, siue opere, aut cogitatione, atq; mente factum est, cum interim medius astans animus, hæc trepidè ac pauidè considerat, donec ex suis cogitationibus, factisq; & dictis aut cōdemnantibus vinciat, aut absolutus liberetur. Nam suorum quisque peccatorum catenis constringitur. Quod si dignus fuerit, piè ad Dei voluntatē traducta vita, assumunt eum genij, & deinceps securus pergit, comites habens sanctas potestates, ut habet scriptum illud; Letorū omnium habitatio apud te est. Tunc com-

pro-

probatur dictum illud: *Adfuit dolor, mæror, & gemitus. Tunc à pravis, improbis & horrendis illis spiritibus liberatus, vadit in illud ineffabile gaudium. Sin autem inuentus fuerit dissolutè, & luxuriosè vixisse, audit grauissimam illam vocem. Tollatur impius, ne domini gloriam videat. Tunc enim inuadunt dies iræ, afflictionis & angoris, & angustia: dies tenebrarum & caliginis. Tunc à sanctis Dei genijs derelictumprehendunt Aethiopes illi demones, & eum crudeliter verberantes deferunt ad terram, eaq; diuisa infractis colligatum vinculis præcipitant in tenebricosam, & tetram terram, ad infima loca, in subterraneos orci carceres, atque custodias, ubi conclusi sunt nocetium animi, qui iam diu obdormiuerunt, vt ait Iobus: in terram tenebricosam, atque tetram, in terram caliginis æternæ, ubi lux nulla, neque mortalium vita est, sed dolor sempiternus, mæror infinitus, fletus perennis, dentium stridor perpetuus, & nunquam sopiendi gemitus. Illic va va perpetuo, illic eheu, illic vociferan-*

ciferan-

ciferantur, nec est qui succurrat: clamant, nec ullus est qui liberet, non potest illa rerum angustia explicari: non possunt lingua dici dolores illi iacentium & conclusorum animorum. Non potest ullum hominis os memorem illum terroremque declarare: nulla hominis labia satis magnam vim habent ad dicendum illorum statum, atque ploratum. Gemunt continenter, & sine intermissione, sed nullus est qui misereatur. Vociferantur ex profundo, sed nullus est qui exaudiat, lamentantur, sed nemo est qui liberet. Exclamant, & plangunt, sed nullus est qui commoveatur. Tunc ubi huius mundi iactantia? ubi inanis gloria? ubi apparatus? ubi reges? ubi ornatus? ubi pecunia? ubi nobilitas? ubi tunc delectatio? ubi corporis virilitas? ubi falsa illa, & inutilis mulierum pulchritudo? ubi tunc impudens & effrenata audacia? ubi tunc vestimentorum comptus? ubi peccandi impura & friuola delectatio? ubi qui nefariam virorum concubitum voluptatem ducit? ubi qui vnguentis & odoribus perfunduntur, atque

suffun-

suffunduntur? ubi qui cum tympanis & cithara vinum potant? ubi tunc contēptus vincentium sine metu? ubi auaritia & habendi cupiditas, atque inde nascens im-miseri-cordia? ubi tunc inhumana super-bia, omnia fastidians, & se aliquid esse pu-tans? ubi tunc inanis, & vana hominum gloria? ubi libido, & nequitia? ubi poten-tia & tyrannis? ubi tunc rex? ubi prin-ceps? ubi dux? ubi potestate præditus? ubi diuitiarum multitudine insolentes, & egē-tium non miserescentes, Deumq̄ contemnen-tes? ubi theatra? ubi venationes? ubi tūc elati intemperatè & securè viuentes? ubi mollia iudumenta? ubi tenera stragula? ubi excelsa ædificia? & porticuum ampli-tudo? ubi qui sine metu vixerunt? Tunc cum illa videbunt, mirabuntur, horrebūt attonitiq̄ eiulabunt, turbati labefactabū-tur. Tremor eos corripiet, & dolores, qua-lis sunt parturientium, ac vehementi spi-ritu fracti delebūtur. Ubi tunc sapientium sapientia? ubi Oratorum eloquentia atque impostura? Væ væ turbati sunt, & ebriorū

O

ritu

ritu titubant, consumpta omni eorum sapientia: Vbi sapiens? vbi literatus? vbi humani generis quæsitior? O fratres, considerate quales nos esse oporteat, dum rationem singulatim reddemus eorum, quæ fecerimus, siue magna sint, siue parua. nam etiam otiosorum verborum causam apud iustum iudicem dicemus. Quales oportet nos esse in illa hora? Quod si propitium habuerimus Deum, qualem percipiemus letitiam ad dextram segregati? Quales nos esse decet ad illam inenarrabilem letitiam, cum dicit ille regnantium rex, eis qui ad illius erunt dextram cum hilaritate: Adeste felices Patris mei, possidete paratum vobis ab orbe condito regnum. Tunc inuademus in illorum possessionem bonorum, quæ nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec hominis cor cogitatione comprehendit, quæ Deus sui amantibus præparauit. Tunc deinceps securi futuri sumus, nullo amplius pauore corripienti. Consideremus autem & hæc, nocetum cruciatum sempiternum, cum ad illud tribunal sistentur, quanto pudore

dore afficientur, coram iusto illo iudice, causam dicere non valentes? Quantus eos pudor inuadet ad regis sinistram separatos? Quæ tenebræ eis incident, cum eos ira inflammatus suis verbis perturbabit, cum eis dicet: Faceffite à me vos execrabiles in ignem æternũ, diabolo eiusq; genijs paratũ. Heu, heu, quanta afflictio, dolor, angor, metus, tremor instat eorum animis: cum fiet clamor omnium caelestium potestatum, dicentium: Discedant improbi in Orcum. Eheu quem cantum edent lamentantes, plorantes, eiulantes atque plangentes, cum abducentur acriter in sempiterna secula cruciandi? Eheu qualis est locus, ubi fletus & stridor dētium, qui tartarus appellatur, quem vel ipse Diabolus horret. Heu, heu, qualis est gehenna ignis inextincti, vrentis, neque lucentis? heu, heu, qualis est nunquã dormiens venenatus vermis? heu quam tetra sunt profunda illa semperq; manentes tenebræ? heu mihi, quales sunt illi genij in cruciatibus immites, atque immisericordes? Exprobant enim, grauiterq; increpāt.

Tunc qui torquentur, longū clamant, nec est qui succurrat: clamabunt enim ad Dominum, nec eos exaudiet. Tunc cognoscent omnia sibi, quæ sunt in vitâ, ad nihilum redacta esse: & quæ hic bona esse, gaudiūq; plena videbantur, ea felle amaroq; veneno amariora reperientur. Væ sontibus, cum insontes ad dextram stabunt, & illi vexabuntur: cum sontes flebunt, & insontes gaudebunt: cum insontes letitiam agitabunt, & sontes lamentabuntur: cum insontes in tranquillitate, & sontes in tempestate, ac calamitate versabuntur: Væ sontibus, cum insontes gloria afficientur, & illi condemnabuntur, væ sontibus, cum insontes omni bono satiabuntur, & sontes eo carentes ingemiscunt: Væ sontibus cum insontes gloria, & illi ignominia afficientur: Insontes sanctitate, sontes flammis: Insontes laudibus efferentur, sontes miseriferebantur: Insontes in sanctorum mansionibus, sontes in exilio sempiterno. Insontes audient; Venite benedicti patris mei, possidete paratum vobis ab orbe condito regnum. Sontes autem audi-

audient illud: Faceffite à me detestabiles in ignem aeternum, diabolo eiusq; genijs destinatum. Infontes in paradifum, fontes in ignem inextinctum: infontes deliciabuntur, fontes afflictabuntur. Infontes saltabunt, fontes vincientur. Infontes cantabunt, fontes lugebunt. Infontes ter sanctū, fontes ter miserum. Infontes cantum, fontes voraginem. Infontes in sinum Abraha- mi, fontes in Belialis torrentes. Infontes in quietem, fontes in supplicium. Infontes rore, fontes flamma, conspergentur. Infontes delectabuntur, fontes marore consenescent. Infontes extollentur, fontes tabescent. Infontes efferentur, fontes deprimentur. Infontes fouebuntur: fontes denigrabuntur. Infontes bonis saturabuntur: fontes diuexabuntur. Infontes aspectus alet Dei, fontes torquebit ignis aspectus. Infontes vas sunt electionis, fontes vas gehenna. Infontes aurum igne probatum, & argentum probum, & lapides pretiosi: fontes ligna, culmus, fenum, ignis alimentum. Infontes frumentum regni, fontes perdenda palea.

Insontes semen electum, fontes ignis Zizania. Insontes sal diuinum, fontes virus atque fetor. Insontes intemerata templa Dei, fontes polluta templa demonum. Insontes in aula nuptiali, fontes in chaos infinitum. Insontes in splendore lucis, fontes in procelle caligine. Insontes cum genijs beatis, fontes cum demonibus. Insontes cum genijs saltantibus, fontes cum demonibus lugentibus. Insontes lucis, fontes tenebrarum medium tenebunt. Insontes consolator solabitur, fontes cum demonibus plectentur. Insontes dominico solio astant, fontes paenali caligini. Insontes domini faciem semper aspiciunt, fontes in diaboli semper astant aspectu. Insontes genijs sanctis, fontes demonibus initantur. Insontes supplicationem, fontes ploratum libant sempiternum. Insontes supra, fontes infra. Insontes in caelo, fontes in profundo. Insontes in vitam aeternam, fontes in mortem exitiabilem. Insontes in manu Dei, fontes in loco diaboli. Insontes cum Deo, fontes cum Satana. Ve fontibus, cum ab insontibus separabuntur.

Vae fontibus, cum eorum & actiones nuda-
buntur, & mentis consilia patefient. Vae
fontibus, cum mentis agitationes arguen-
tur, & prauarum cogitationum conspira-
tiones trutinabuntur, & mens expēdetur.
Vae fontibus, cum sanctis genijs odio, & te-
stibus erunt execrationi. Vae fontibus, cum
ex aula nuptiarum exigetur, heu quæ tum
pœnitentia, quæ afflictio, quis angor, quæ
iactatio futura est? Graue est à Sanctis se-
parari: durius à Deo separari. Ignominio-
sissimum est manibus pedibusque colligari,
& in ignem conijci. Molestum est in imas
detrudi tenebras: tetrum dentibus stridere
atque tabescere: odiosum nullo fine crucia-
ri: malum, linguam inflammari funestam,
aquæ guttam petere, neque obtinere. Acer-
bum, in igne esse, & clamare, neque subue-
niri. Insuperabiles fauces: immensus gur-
ges, ubi inclusus quis & detentus, euadere,
aut aufugere nequeat: insuperabilis custo-
diæ murus, immites custodes, tenebricosus
carcer: infracta vincula: inconuulsa cate-
næ: diri, ferig, flammæ illius ministri: gra-

ues illa, quae ad supplicium adhibetur, scuti-
 tica, firmi ungues, & infracti: duri nervi,
 turbida pix, atque torrens: foetens sulphur,
 ignea illa cubicula: inextincta pyra, putidus
 virosusq; vermis: inexorabile consilium:
 inuictus gratia iudex: inexcusabilis defen-
 sio: notis compuncti magnatum vultus: ex-
 oleti optimates: mendici reges: imperiti
 sapientes: fatui, & reiecticij oratores: de-
 mentes diuites: non audita falsa scribenti-
 um assentationes: manifesta malitiosorum
 versutia: perspicua fraudatorum callidita-
 tes: virosus auarorum odor: aperta perso-
 narum simulatio; verberones; impostores;
 omnia apud illos nuda, atque patefacta: Ve
 improbis, profani, scelerati, & impuri sunt
 in Dei conspectu. Quam contaminati sunt
 eorum animi? quam putent eorum corpo-
 ra ex libidine, atque nequitia? quam faeda
 labe & corpora, & animos suos coinquina-
 runt, non seruato sacrae vestitu lotionis?
 Quam turpiter & impudenter crapula
 & ebrietati indulgentes, ventri corporis
 latrina, & abdomini, per luxum seruierunt,
 & d

& à fragilitate, & continentia alieni, felicitatemq; sibi in ventre reponentes, seq; molliter in voluptatibus, tanquam porci volutantes: dies & annos suos consumserunt in sordidis cogitationibus, atque ineptis vanisq; verbis, & mimicis cantibus insolescentes: Quanta animi cœcitate alienati sunt, neque Christi ordinis, neque diaboli confusionis habita ratione? quam à recta via deflexerunt, dum per ignorantia tenebras ingressi, & socordia somno dediti, in gehennæ barathrum seipsos immerserunt? Quam alienati sunt à lumine virtutum, amandis peccati tenebris, quoniam ampla & lata trita improbitatis via grassati sunt? Quam obliti sunt Domini & Dei, & Seruatoris nostri Iesu Christi peregrinationem, ac tot tamq; imperuestigata eius beneficia, qui diuinæ lotionis aqua, sacrosq; Spiritu purificati, & lætitiæ unguento delibuti, ob parvā eamq; odiosam, & frivolum voluptatem, talia tātaq; dona irrita fecerunt, & libidinū atq; adulteriorū imperio paruerunt. Va qui relicta adoptatio-

ne, secuti sunt huius vite voluptates. Væ sequentibus huius vite fortunas. Væ peccati tenebras amantibus. Væ veritatis lucem relipientibus. Væ per noctem peccati gradientibus. Væ relipientibus diem cognitionis Dei. Væ mala ridendi consuetudine expletis. Væ qui fucantur, ut animos ad impura nequitia coniunctionem libidinemque vulnerent: cum re ipsa hamus sit Diaboli, non fumus, ideoque cupientibus, conantibusque & volentibus servari odio habendus. Væ qui inter se calumniantur. Væ contumacibus, contentiosis, atque turbulentis. Væ iurantibus delectationis gratia. Væ periuris, væ belluonibus, quorum Deus venter est. Væ ebriosis. Beatus autem, qui seipsum hic despiciatur, deprimitque propter Deum, contemnitque atque damnat. Hic & à Deo supremo extollitur, & à genijs laudatur, neque in iudicio inter sinistros astitit. Beatus homo, qui in supplicationibus perseverat: in ieiunijs durat: in vigilijs gaudet: somno reluctans, eumque arcens, & genua ad Dei predicandas laudes flectens, pectus tundens, faciem

faciem feriens, manus in aërem efferens, aspectum in caelum attollens, ad dominum cogitans illum, qui in solio gloriae sedet, & corda scrutatur, & renes peruadit. Hic enim fruitur aeternis bonis, filius, & frater, & amicus, & haeres fit Dei. Huius facies solis instar splendebit in die iudicij, in quo caeleste regnum patefiet. Qui verum amat, is amicus Dei reperitur: qui autem mendacia perpetuat, amicus est daemonum. Qui dolum edit, miseria liberatur. Qui res aduersas perfert, is tanquam confessor, ante Christi solium coronatur. Qui murmurat, & moleste fert aduersos casus, quiq; tadio rerum molestarum maledicta iacit, is errat, & animo surdus est. Qui mitis est & humanus, modestusq;, is à Deo laudatur, à genijs beatus praedicatur, & ab hominibus celebratur. Ille autem amarus, iracundus, & ad bilem propensus, Deo detestabilis est, eius & cibus racemus est amarulentiae daemonum, & vinum fel draconum, & potio venenum aspidum irremedicabile, Qui puro sunt corde, Dei gloriam videbunt. At
qui

qui mente sunt sordida, Diabolū aspicient,
 Qui vitiosa faciunt, & praua cogitant, &
 mala alijs moliuntur, à diuina communio-
 ne seipsos prohibent. Qui sibi purpurisso
 vultus humectant, & cerussa genas illini-
 unt, dealbantq̄, & ad speculum comuntur,
 vt homines ad nequitiam, & prauas cupi-
 ditates, amoresq̄, Sathanicos incitent, atq̄
 implicent: ij in die iudicij non pij reperien-
 tur, sed vt Dei preceptorum contemptores
 torquebuntur. Qui pulchritudinem ad-
 sciscunt alienam, paradisi pulchritudine
 priuabuntur. Qui aliorum lapsu gaudent,
 seipsos precipitant. Qui aliena concupis-
 cunt, sua produnt, perduntq̄, gloriosi, su-
 perbi, & hominibus studentes placere, cum
 diabolo condemnabuntur. Simulatores cū
 Sathana plectentur. Qui corpus supra mo-
 dum nutriunt, animum fame necant, Qui
 scientes, & nulla vi adhibita peccant, neque
 ad sanitatem reuertuntur, cum infidelibus
 torquebuntur. Qui dicunt: peccamus in
 iuuentute, & in senectute ad saniorē men-
 tem redibimus, ij à demonibus illuduntur,
 atque

atque deridentur, quoniamq; ultro peccāt,
eis ad sanitatem redire non datur, sed in iu-
uentute mortis falce demetuntur: ut Am-
mon Isrāēlitarum Deus, qui etiam Deum
suis pravis conatibus, profanisq; cogitatio-
nibus irritauit. Nam qui dicunt: Hodie
peccemus, cras facturi saniora, ij ob consi-
liorum suorum vanitatem, & insipientis
animi caliginem, dum & corpus corrup-
punt, atque conspurcant, & animam con-
taminant, & mentem caligine inuoluunt,
& rationem turbidam efficiunt, & consci-
entiam cæno insiciunt, & illud hodie ami-
serunt, cras perdididerunt. Qui enim neque
propter lapsus scortationis plorant, neque
propter adulterij cænum lugent, neque pro-
pter masculi concubitus sentinam lamen-
tantur, neque propter mollitiem eiulant, ij
neque toto pectore præteritorū possunt pec-
catorum agere pœnitentiam, neque futura
corrigere. Etenim qui quæ amisere, non
querunt, ij nec ea quidem retinent, quæ su-
persunt. Qui expensorum rationem non
subducunt, etiam capitis iacturam faciunt.

Qui

Qui non prudenter laborant, & in supplicationibus sobrii sunt, à pravis cogitationibus subiguntur: subacti seruiunt pravae consuetudini inuiti atque recusantes. Qui non sobriè Deo celebrando inuigilant, abripiuntur. Qui non inuigilant audiendis diuinis scriptis, sed seipsos inertia, somno dederunt, ij cum quinque illis fatuis virginibus excludentur. Qui sobrietatis arma abiciunt, à liguritione supplantantur, & ab altera peccati libidine peruincuntur. Qui Dei praecepta non seruarunt, à demonibus vulnerantur, & ad ignis gehennam damnantur. Qui ab Ecclesia, & communionem seipsos procul habent, Dei sunt hostes, & demonum amici. Pude fiat omnis hereticorum impiorum secta: operiatur genus infidelium; pereat Iudeorum collegium; obturentur impura ora Deum negantium Hebraeorum: tum cum ille animorum probator, rerum investigator, quouis ancipiti ense acutior, penetrans usque ad diuisionem carnis, & spiritus, commissurarumque & medullarum, & mentis cogitationes dijudicans, iudex sedebit.

sedebit. Tunc, tunc inquam, non paucos nescio quos de multis, sed omnes detectos aspiciet, neque pellis ovina lupum tegere poterit, neque operum tectorium, interiorem occultare cogitationem. Non enim ulla rerum natura abdita iudicanti, sed nuda omnia, & eius oculis exposita. Quamobrem ne contra Dei precepta humanis pugnemus affectionibus, sed inanium gloriolarum spiritus submittamus: consurgamus ad dimicandum cum diabolo: acuamus animum ad sobrietatem: sopiamus peccati cogitationes, comparemus non oscitantem supplicationem, sobriam mentem, erectam rationem, limpida conscientiam, perpetuam continentiam, non fictum ieiunium, patentem omnibus amorem, germanam castitatem, intemperatam frugilitatem, non simulatam modestiam, perpetuam Dei laudationem, alienam ab inani gloria lectionem, genuum flexionem non superbam, obsecrationem assiduam, vitam puram, orationem veram, hospitalitatem non mussantem, gratam tolerantiam, neque iactatricem beneficentiam: Amende-

Suppli-
ationi-
aua co-
Qui non
ripiunt
is diui-
o dede-
ginibus
abijci-
e ab ad-
r. Qui
onibus
dam-
unione
& de-
eticorum
fidelium
rentur
orum:
rerum
ior, pe-
& spi-
larum,
index
sedebit.

mande-

mandemus iracundiam: expellamus iram:
 ignauiam aboleamus: furorē perimamus:
 mæsticiam deleamus: tollamus auaritiā.
 Ne formidemus communem hunc generis
 humani messorē mortem, sed illam ho-
 minum perditricem: mors enim proprie
 non est ea, quæ animum à corpore, sed quæ
 animum à Deo separat. Deus vita est, Qui
 à Deo separatur, mortuus est, amissa priori
 libertate, sicuti vita. Et quia mortis pater
 Diabolus instat, sicut robustus quidam ho-
 stis armatus, ut nos diebus sacris debellet,
 atq; frangat, dicatq;: Vici Christi milites,
 ostendenda mulierum pulchritudine, eosq;
 auribus suspendi, & inani gloria, propina-
 tionibusq; demersos virtutum coma pre-
 hensos, & cupiditatibus irretitos, viniq;
 potione titillatos, præcipites in scortationis
 foueam deturbauit, ne, inquam, impuris
 illis dæmonibus gratificemur, quãdoquidē
 Deus noster omnium salus est, demonum
 perditor. Quoniam igitur corporibus im-
 plicati, mortiq; sumus obnoxij, certemus
 strenuè, ut impuros dæmonas superemus.

Nam

Nam si metum in corde habemus, & mortis recordationē in animo circumferimus, omnes contra nos armantur demones: Sed hi nos, tanquam arietibus quatientes, muro firmiores inuenient: quoniā nobis adest Dominus noster, cui gloria, honos, imperium in omnem conuenit aeternitatem, Amen.

S. PATRICIVS EPISCOPVS PRVSAE,

28. Aprilis
Vixit sub
Tito,

Hic Sanctus propter singularem vitæ sanctimoniam & sapientiam, quam a teneris coluit, Prusæ Episcopus est creatus, qui ob Christi fidem, & ardentem eius erga alios feruorē, ab idolorum cultoribus cōprehensus, & ad prætorem adductus, egregiè vanitatem & stultitiam illorum redarguit, ac multis exquisitisque tormētis excarnificatus, capitis supplicium tulit. Porro cum Tyranno disputatione congressus, obnixusque & interrogatus dixit. * geminas sedes à Deo præparatas, vnam piorum multorum, quam possiderent iusti; alterā tenebricosam & ignibus æstuantem, in qua torquendi essent impij, ignemque à

* Hæc eadē apud Cedren. narrat Procōsuli patricius audiente toto populo.

P Deo